

Löytyikö mustaherukka- kokeesta tuoreherukkalajiketta?

Saila Karhu

Luonnonvarakeskus Piikkiö

Tuoreherukan tuotanto -teemapäivä
8.11.2017

Marjamaat -hanke
ProAgria

Almiai

Venny

Lajikekoe istutettu 2009, Luke Piikkiö, Kaarina

Alkuperä	Huom.	Lajike	kdi	Vanhemmat
Scotland, UK		Ben Dorain	1	Ben Alder x SCRI C2/1/62
Scotland, UK	BRV resistant	Ben Gairn	2	Ben Alder x Russian cultivar Golubka
Scotland, UK		Ben Hope	3	Westra x (238/36 x EM21/15)
Scotland, UK		Ben Starav	4	(Ben Alder x ([E29/1 x (93/20 x S100/7)]) x [ND21/12 x 155/9])
Scotland, UK		Ben Tirran	5	Ben Lomond/N29/17
Scotland, UK		Ben Tron	6	(ND12/26/((Vistavochnaya/(Mendip Cross/R. dikuscha)/ (Goliath/Ojebyn))/Westra)
Lithuania		Almiai	7	open pollinated Minaj Shmyriov
Lithuania		Dainiai	8	Ojebyn/67-59-3
Lithuania		Gagatai	9	Minaj Shmyriov/Ojebyn
Lithuania		Joniniai	10	Minaj Shmyriov/67-59-3
Lithuania		Tauriai	11	Titania/Beloruskaya Sladkaya
Latvia		Mara	12	Black Naple 's/Katyusha
Finland		Marski	13	Hedda x Mortti
Finland		Mikael	14	Brödtorp 4. itsepölytys
Finland		Mortti	15	Öjebyn/WellingtonXXX
Poland		Tisel	16	Titania x selfed
Finland	Vihreä	Vilma	17	vihreä herukka x Vertti
Finland	Vihreä	Venny	18	Vertti x vihreä herukka
Scotland, UK	Jaloste	S 18/2/23	19	
Scotland, UK	Äkämäpunken kestävä	Ben Finlay '8872-1	20	[(SCRI P10/9/13 x Ben Alder) x EM B1834-67]
Scotland, UK	Jaloste	9154-3	21	Ben Dorain x EMR B1834-120 (?)

Poiminta-ajat
(vuotuista
vaihtelua
esiintyy)

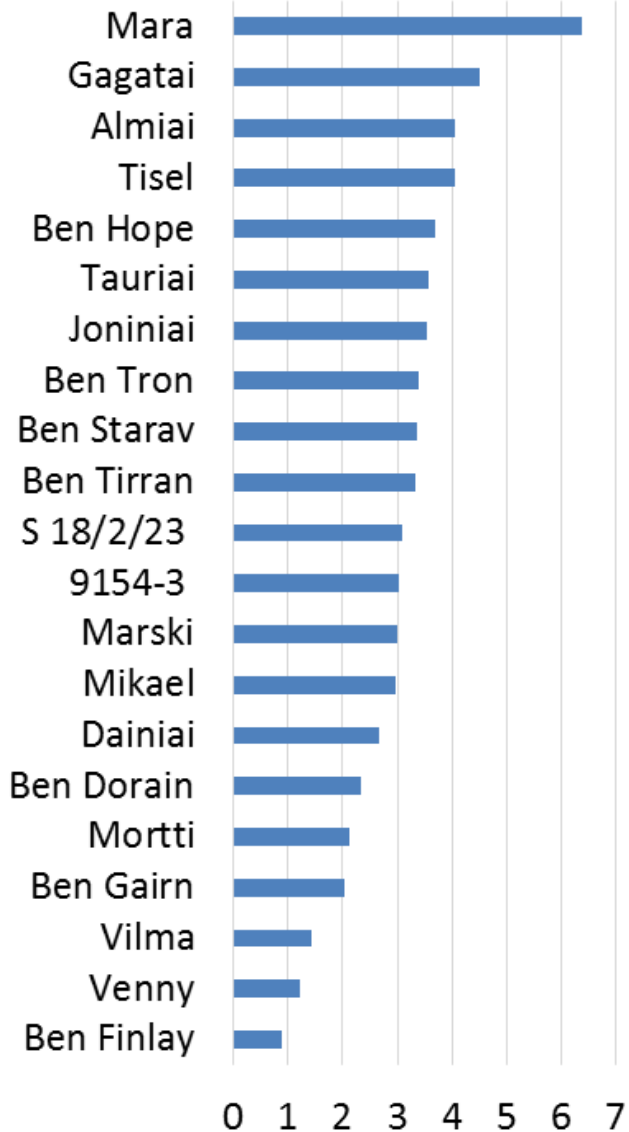
Ben Finlay

Lajike	Elokuu pvm 2011-2015
Almiai	6
Gagatai	6
Joniniai	7
Ben Tron	8
8872-1	9
Tisel	9
Ben Gairn	9
Tauriai	10
Dainiai	12
Vilma	14
Venny	14
Mikael	15
Marski	16
Ben Starav	17
Ben Hope	18
Ben Dorain	19
Mara	19
Ben Tirran	20
Mortti	20
9154-3	20
S 18/2/23	21

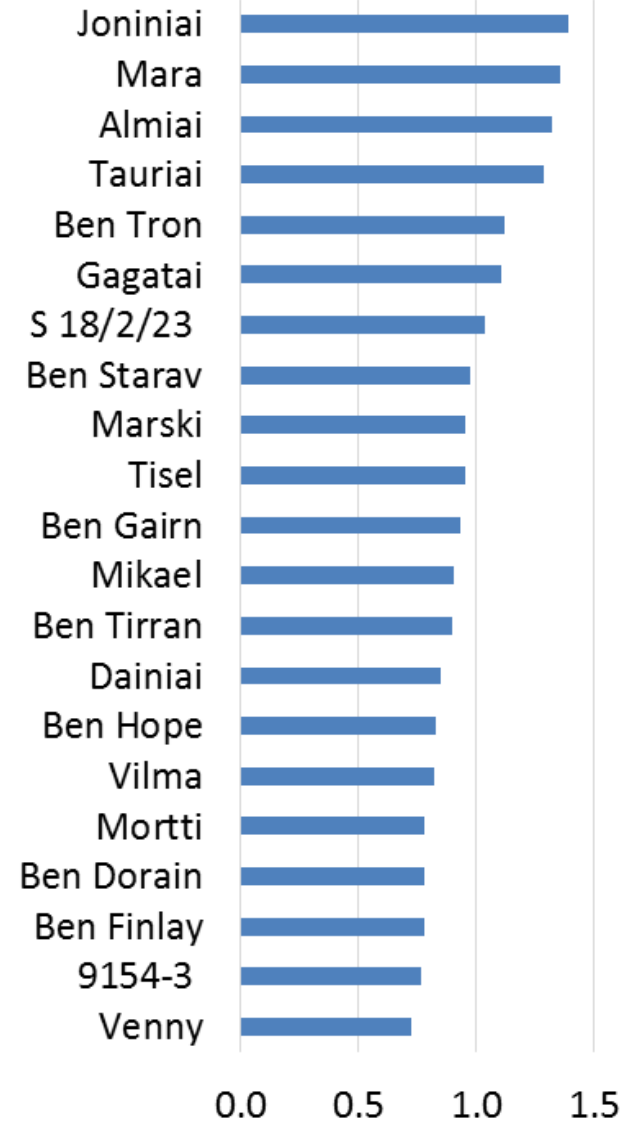
© Luonnonvarakeskus

Neljän vuoden keskiarvot 2011-2015

Keskisato per pensas, kg

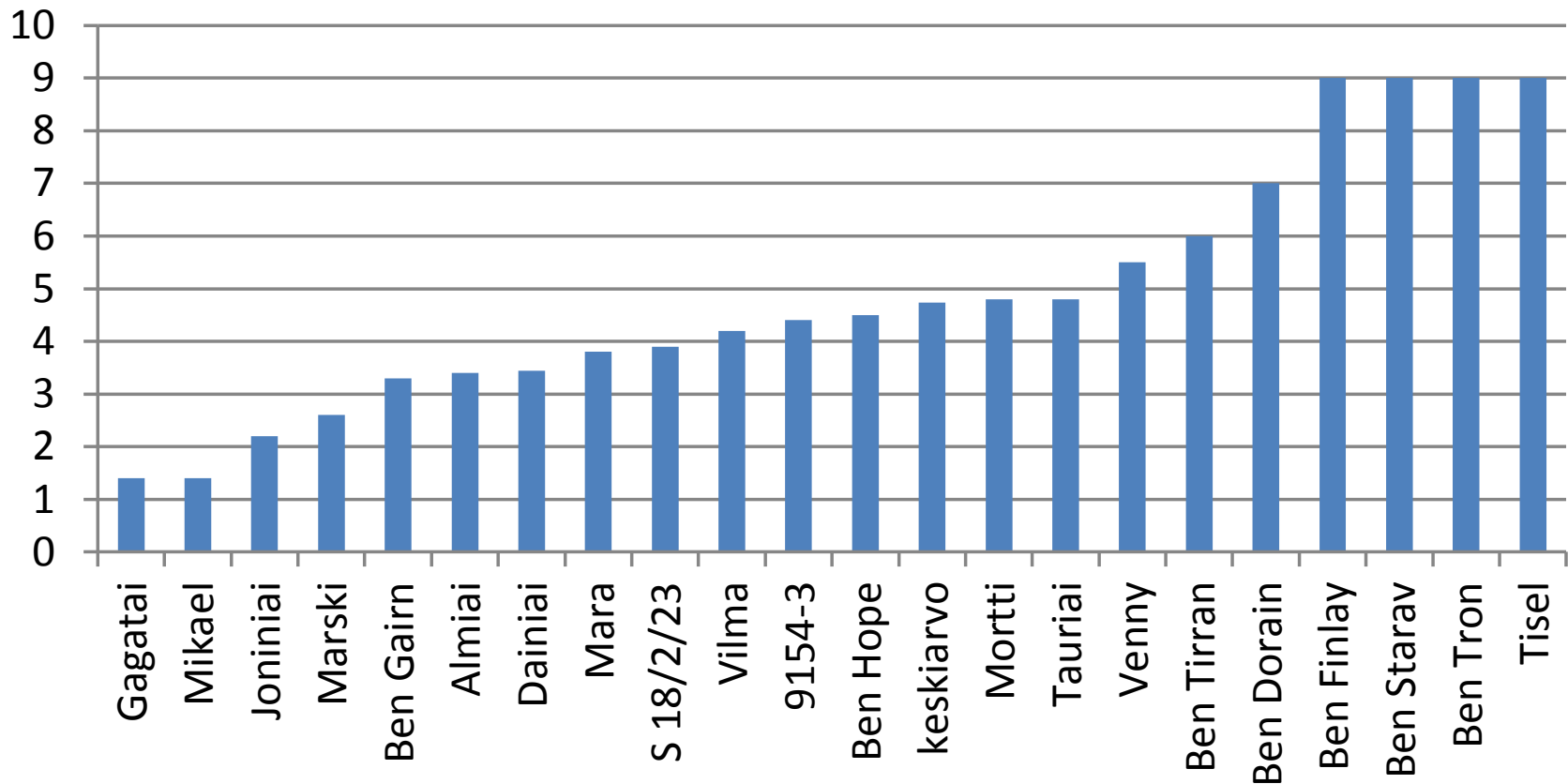

Marjan keskipaino, g

2012-2013 talvi koetteli lajikkeita (1= ei vaurioita, 9=hyvin runsaat vauriot)

Talvivauriot 1-9

Talvivaurioita 2013

Vas. Tisel, oik. Ben Tron 2013

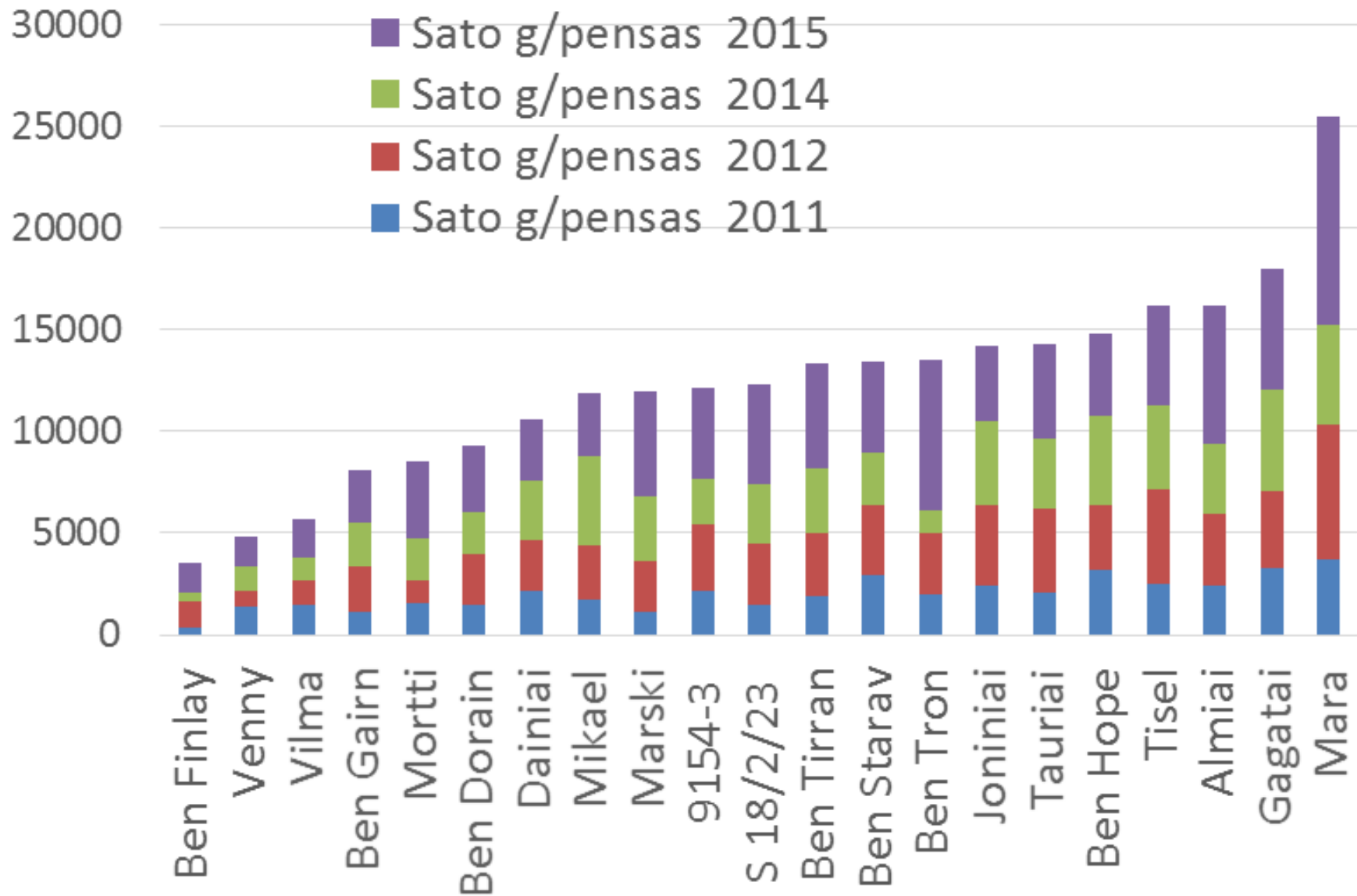
Vas. Mortti, oik. Gagatai 2013

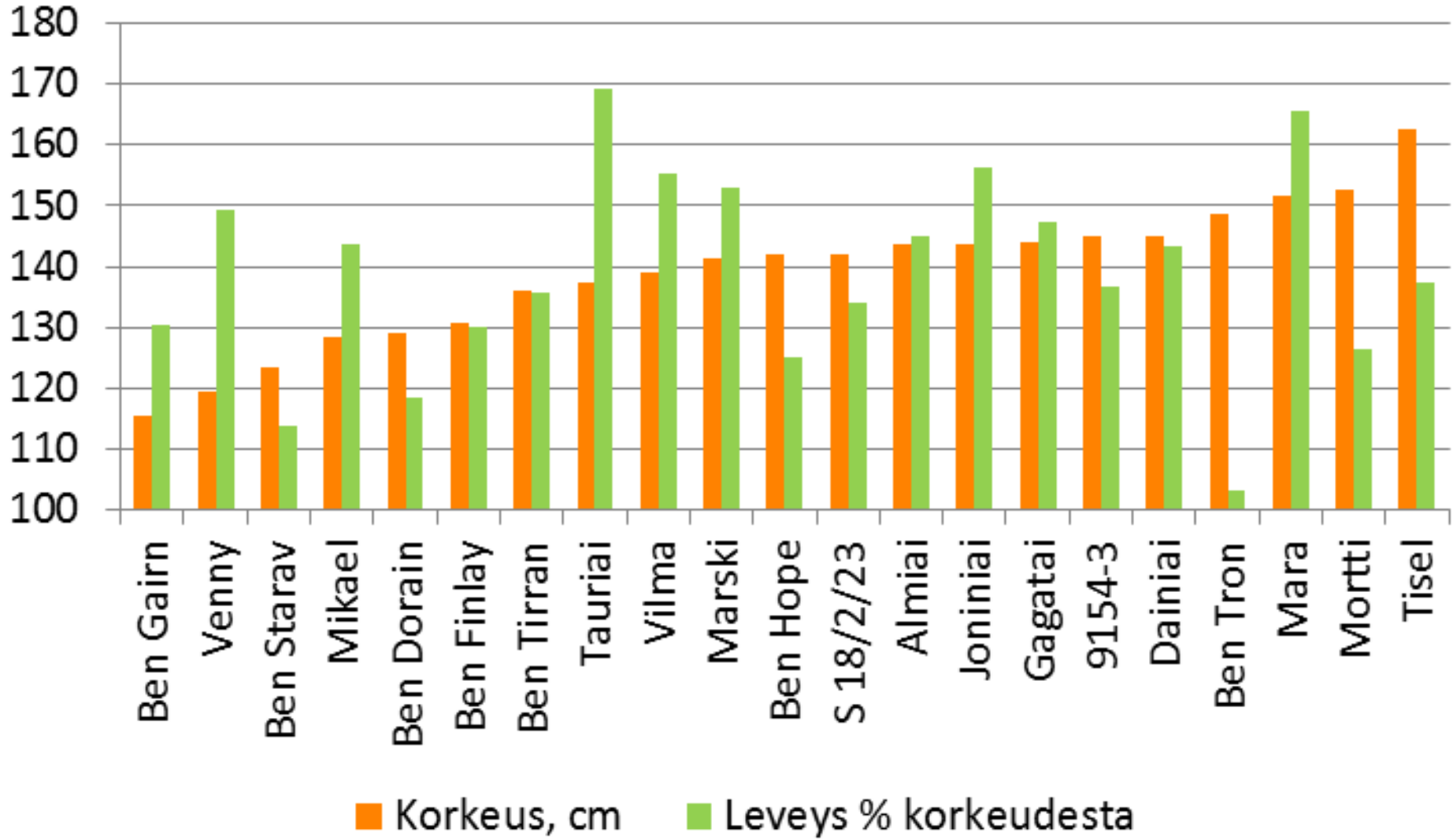

Vas. Almiai, oik. Ben Hope 2013

Ek. kotimaiset lajikkeet: runsaasti lehtitauteja
Skotlantilaiset lajikkeet selkeä-rakenteisia, aluksi
tervelehtisiä, osin rotevaversoisia
Liettualaiset lajikkeet rentoja, leveneviä
Latvialainen 'Mara' suurikokoinen pensas,
suonenkatoviroottinen

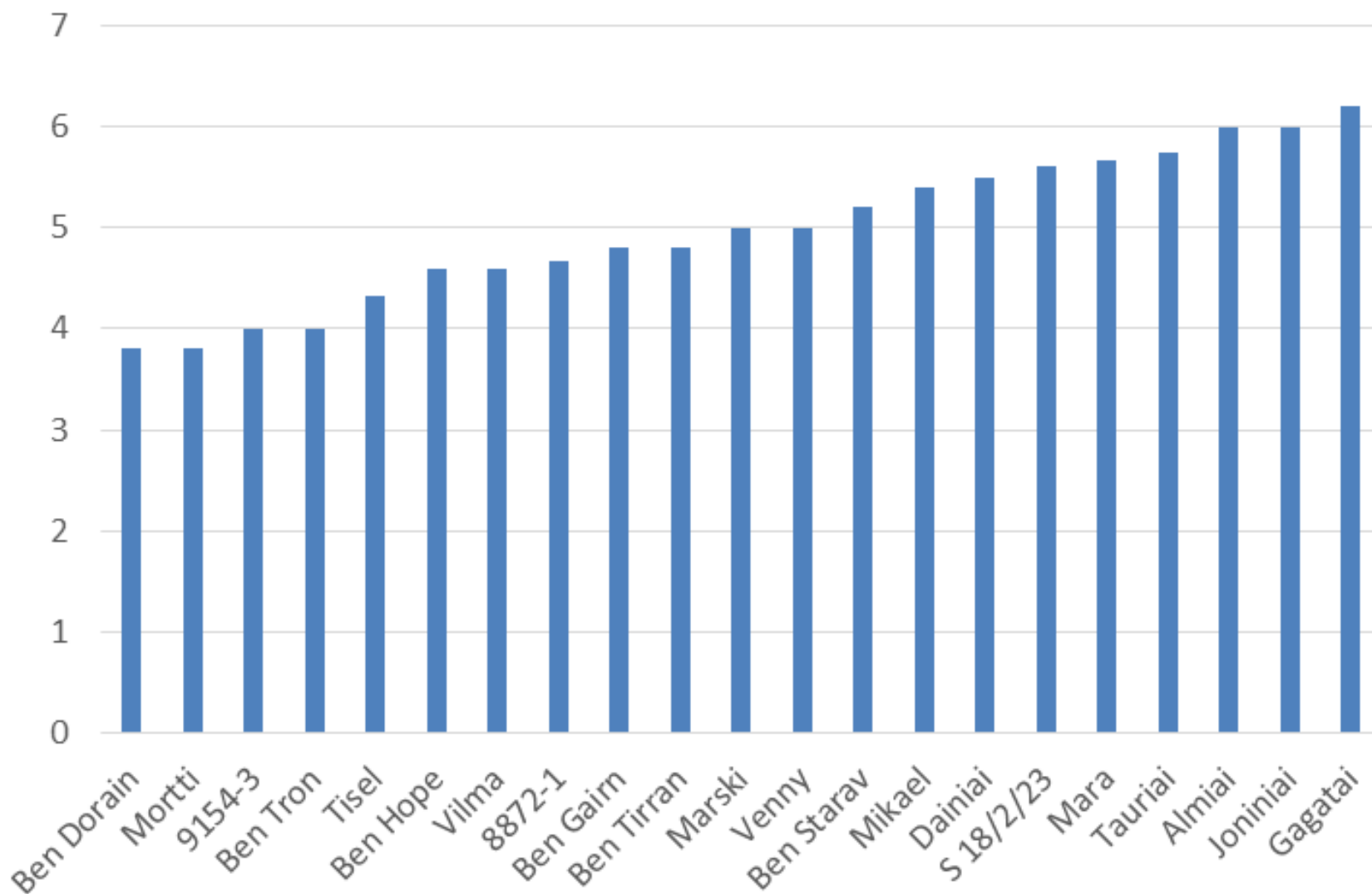

Mustaherukan lajikkeiden korkeus (cm) ja leveyden suhde korkeuteen (%) vuonna 2015

2015

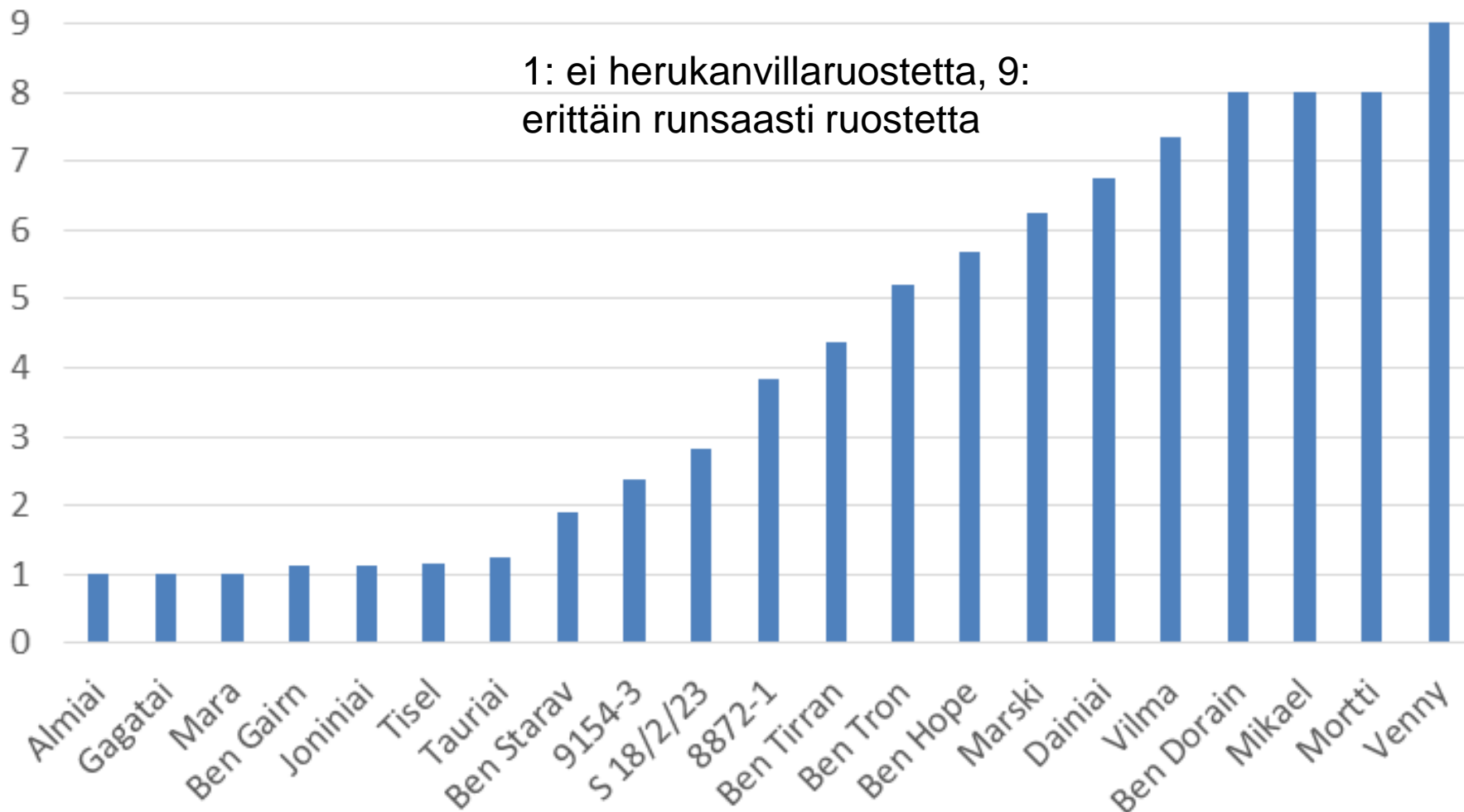
Kasvutapa 3-7: pysty-lamoava

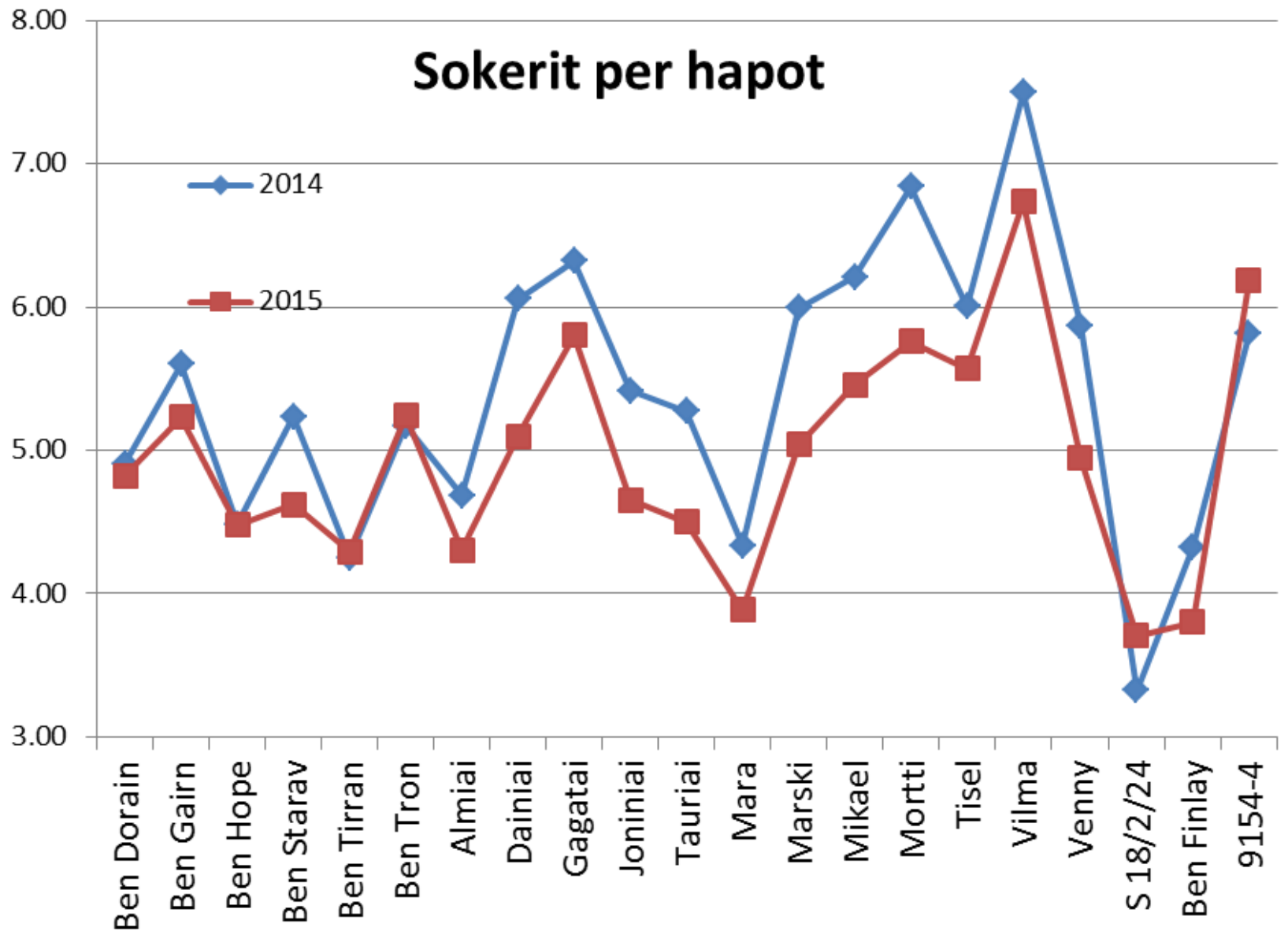
2015

Ruoste 1-9

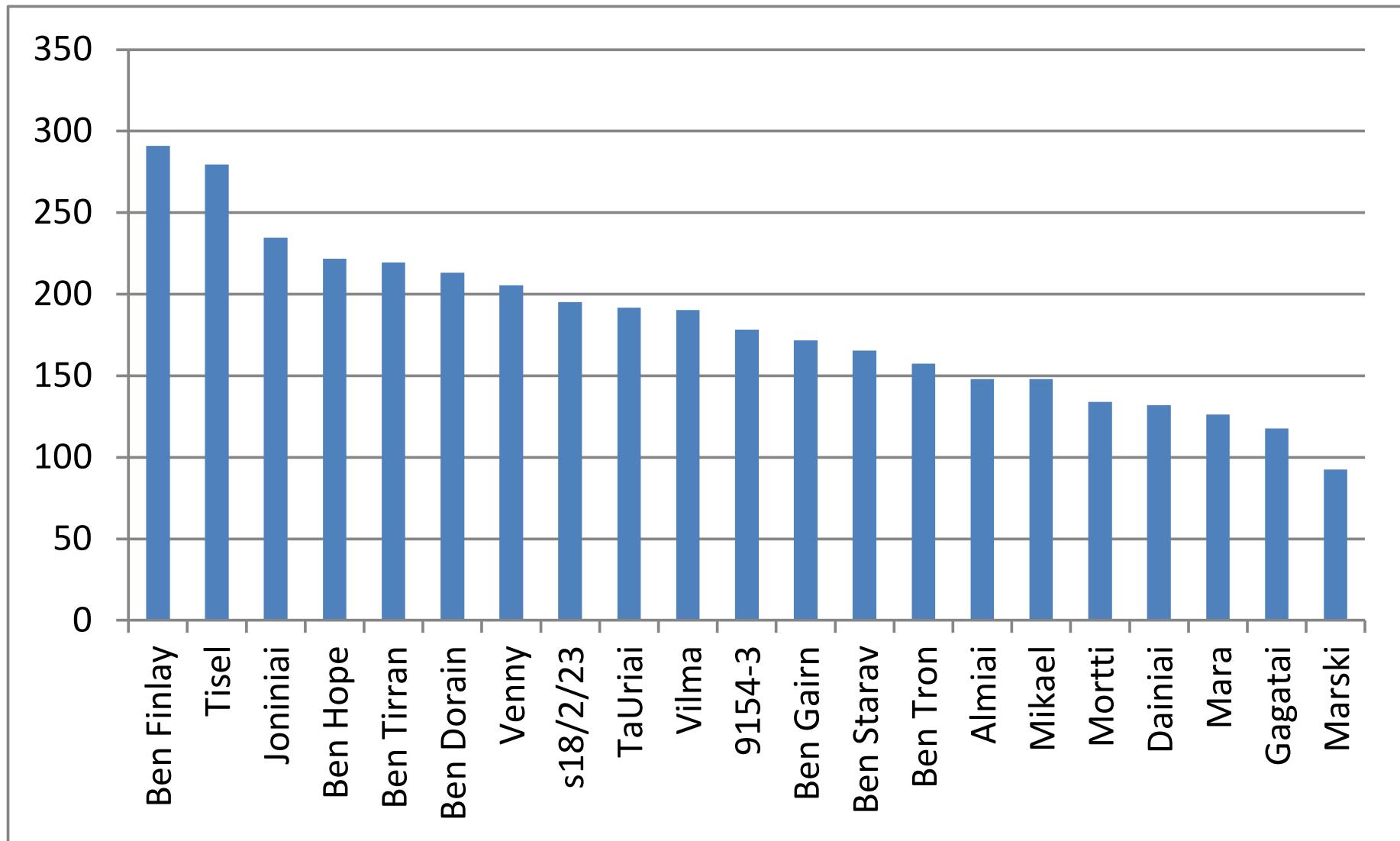
1: ei herukanvillaruostetta, 9:
erittäin runsaasti ruostetta

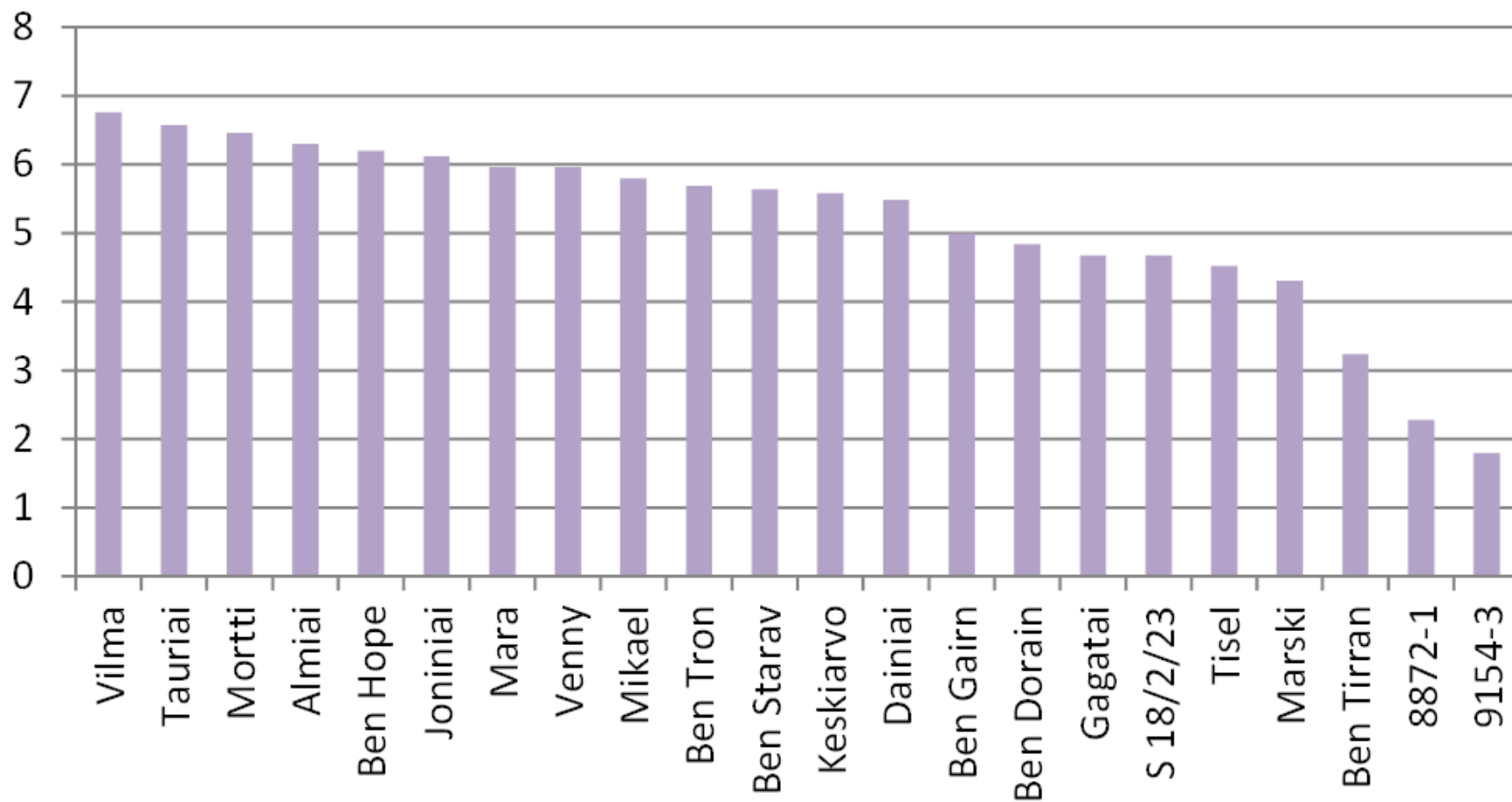
Sokerit per hapot

C-vitamiinipitoisuus vuoden 2012 marjoissa mg/100 g tuorepaino

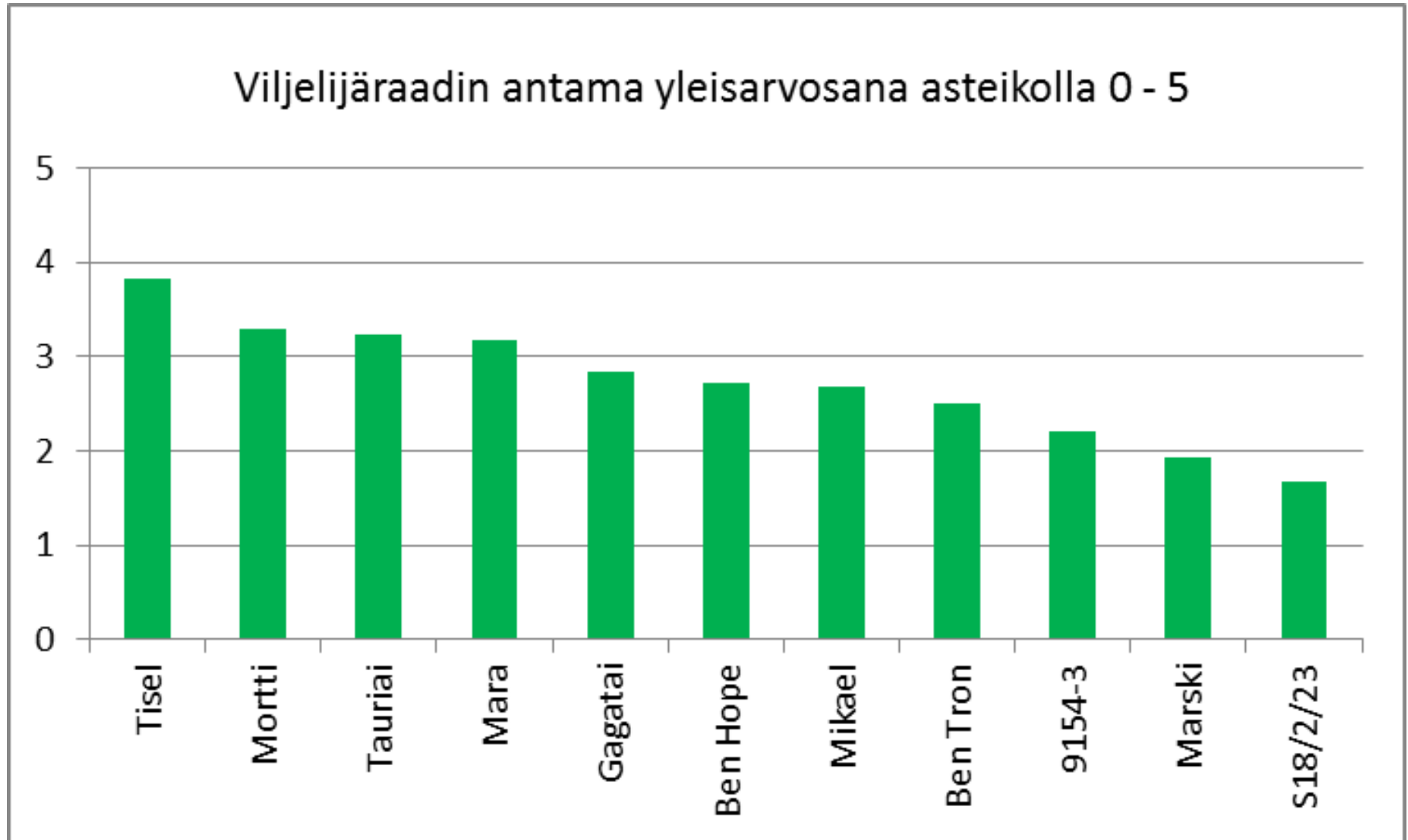

Yleisarvo mausta 1--9

MTT 2011 (-2012)

Mustaherukan lajikkeiden **pakastettujen** marjojen maun miellyttävyys viljelijöiden arvioimana asteikolla 0–5 (erittäin heikko – erittäin hyvä).

Kokeista viljelyyn?

Parhaat lajikkeet?

Tauriai

Suuret marjat, hyvä maku,

Melko aikainen

Kasvutapa ”sotkuinen”!

Kirjall.: kestävä äkämäpunkille

Almiai

Hyvin aikainen, satoisa,
Suuret marjat, hyvä maku
Kasvutapa ”sotkuinen”!
Kirjall.: hieman herkkyyttä äkämäpunkille

Tisel

Melko aikainen, talvivauriot 2013, satoisa, korkea kasvi, Korkea C-vitamiinipitoisuus

Ben Tron

Aikainen, talvivauriot 2013,
Pitkät tertut

Ben Hope

Skoteista satoisin
Riittääkö maku, marjakoko?

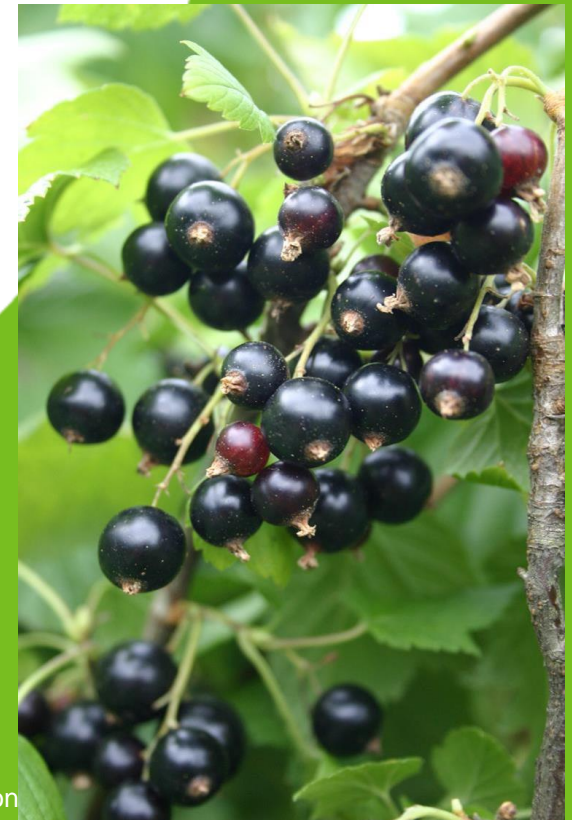
Gagatai

Talvenkestävä, satoisa,
mieto aromi (!), liettualaisista
heikoin maku, mutta jotkut
pitävät siitä

- Lukesta toimitettu pistokkaita kokeiluihin lajikkeista:
- Tauriai
- Almiai
- Gagatai

Muut harkittavat lajikkeet?

Mortti 2011

Myöhäinen, hyvä maku
Heikko sato, ruostealttius,

Mikael

Hyvä maku !, Talvenkestävä,
ruostealttius

Marski

Voimakas maku

© Luonnonvarakeskus

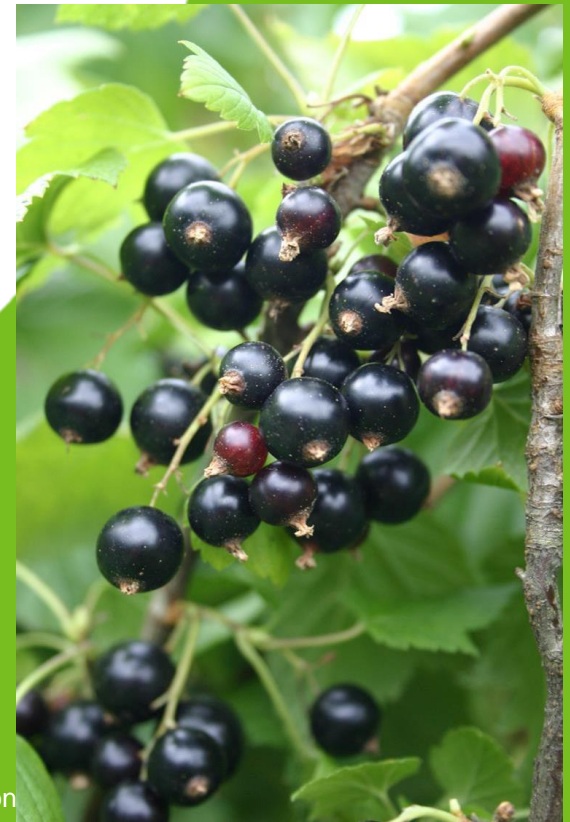
Joniniai

Aikainen, suuret marjat
Talvenkestävä

Kirjall.: alttius karviaishärmälle,
lievä alttius äkämäpunkille,

Ehkä heikoimmat lajikkeet

Dainiai 2011

Ruoste, melko heikko sato

Kirjall.: hyvin kestävä äkämäpunkille

Ben Starav

Talvivauriot 2013, pieni pensas

Ben Tirran

Myöhäinen, skoteista heikoin maku
Melko heikko sato

Ben Gairn

Melko aikainen, heikko sato

Kirjall.: suonenkatoviroosia kestävä

Ben Dorain

Pieni, pysty pensas, ruoste

Vilma

Hyvä maku, ruoste, heikko sato

Venny

Ruoste, heikko sato, pienet marjat, pieni pensas

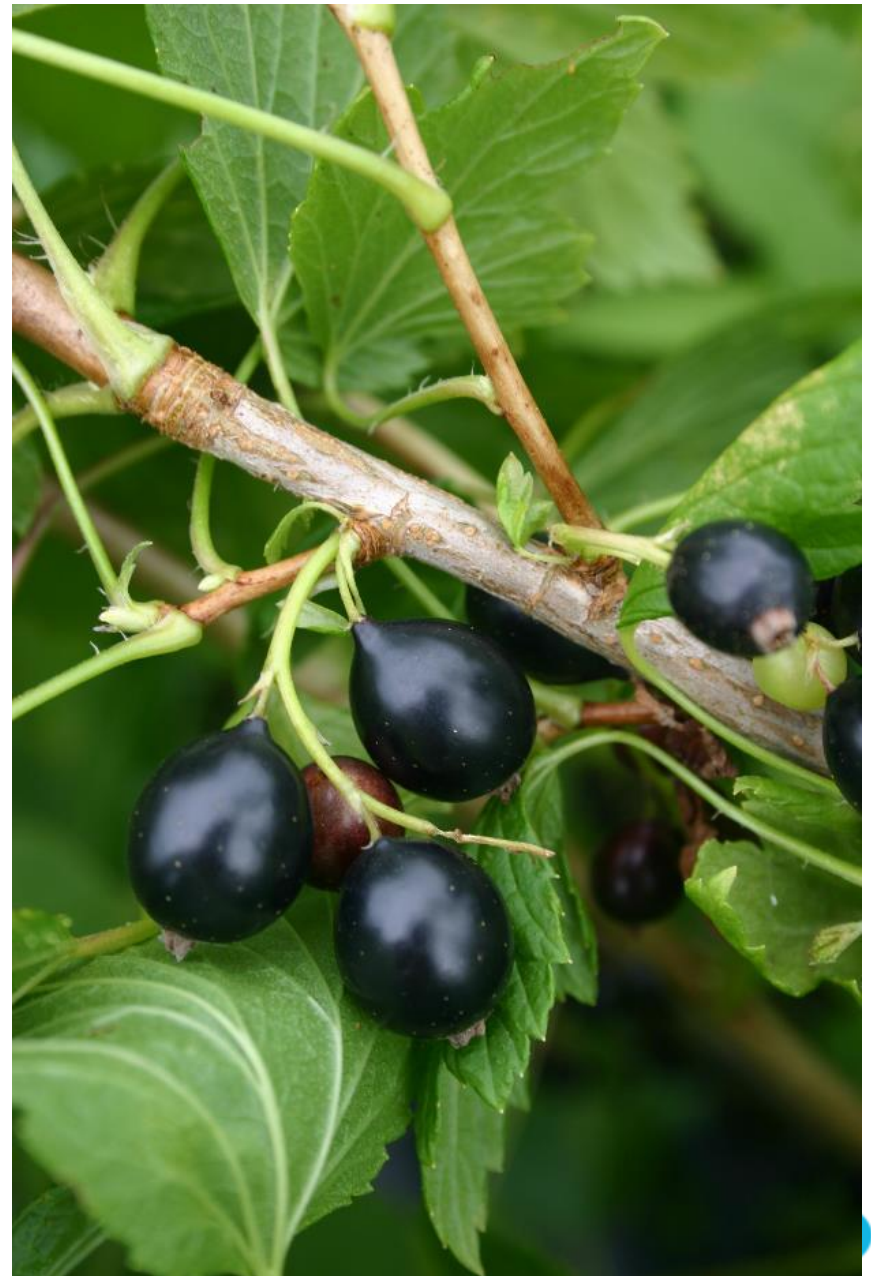
Ben Finlay

Hyvin heikko sato, K: äkämäpunkin
kestävä, Korkea C-
vitamiinipitoisuus, talvivauriot 2013,
heikko maku

Mara

Rehevä, leveä, hyvin satoisa, isot marjat,
MUTTA altis suonenkato-viroosille

9154-3

Myöhäinen, heikko
maku

S18/2/23

Myöhäinen, hapan, huono maku

Johtopäätökset

- Testatut lajikkeet menestyivät eteläisessä Suomessa pääosin hyvin.
- Usea lajike ohitti Suomessa jalostetut lajikkeet satotasolla ja marjakoollaan.
- Erityisesti joitakin liettualaisia lajikkeita kannattaisi kokeilla kaupalliseen herukan tuotantoon eri puolilla Suomea, mutta varutua siihen, että niiden kasvua pitää ohjata voimakkain leikkauksin.
- Lisäksi eri lajikkeista voi löytyä mahdollisuuksia erityistuotannon harjoittamiseen, esimerkiksi huomattavan C-vitamiini- tai antosyaanipitoisten marjojen tuottamiseen. Tällainen oli erityisesti puolalainen Tisel-lajike.
- Tuore-/pakastemarjojen maku tärkein?